

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady dňa 7. 6. 2023

Správa o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z.

Podnet na preverenie č.: PGO-RPMS/2023/00567

Programová služba: Rádio Slovensko

Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska

Číslo licencie: RD/1

Na základe záverov uvedených v správe Kancelária Rady pripravila nasledujúce uznesenie:

Návrh uznesenia:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. e) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“) postupom podľa § 150 zákona č. 264/2022 Z. z. preverila podnet na preverenie evidovaný pod č. PGO-RPMS/2023/00567 smerujúci voči vysielaniu programovej služby Rádio Slovensko vysielateľa Rozhlas a televízia Slovenska a uznala podnet na preverenie podľa ustanovenia § 150 ods. 13 zákona č. 264/2022 Z. z. za **neopodstatnený**.

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok preverenia podnetu.

T: 19. 6. 2023

Z: PgO

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na rokovanie Rady pre mediálne služby
dňa 7. 6. 2023

Podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00567 zaevidovaný dňa 22. 3. 2023
Podávateľ: fyzická osoba
Predmet podnetu: Rádiožurnál
Deň a čas vysielania: 21. 3. 2023 o cca 18.00 hod.
Označenie podľa JSO: -

Programová služba: Rádio Slovenska
Vysielateľ: Rozhlas a televízia Slovenska
Číslo licencie: RD/1

Dátum: 31. 5. 2023

OBSAH PODNETU:

Porušila RTVS § 18 ods. 7 zákona č. 215/1995 Z. z.?

21. 3. 2023 bolo v Rádiožurnále o 18.00 Spojené kráľovstvo nekorektne označené ako Veľká Británia – členský štát NATO. Táto informácia je fakticky nepresná a zavádzajúca – Veľká Británia nie je členským štátom NATO.“

PRÁVNE VÝCHODISKÁ POSUDZOVANIA:

Zákon č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

§ 8 ods. 4

Aktuálna publicistika

„Aktuálna publicistika je program tematicky spätý so spravodajstvom, ktorý obsahuje komentáre k správam a udalostiam, analýzy vývoja, politické stanoviská k udalostiam alebo názory politikov na jednotlivé témy.“

§ 25

Prístup verejnosti k pluralitným, objektívnym a nestranným informáciám

Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný

a) zabezpečiť všestrannosť informácií a názorovú pluralitu v rámci vysielanej programovej služby,

b) zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.

ANALÝZA – stanovisko Kancelárie Rady pre mediálne služby:

Podávateľ namietal voči príspevku, v ktorom bolo Spojené kráľovstvo podľa neho nekorektne označené ako Veľká Británia. Podľa podávateľa Veľká Británia nie je členom NATO.

Program sme posudzovali na základe ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách:

„Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Medzi kritériá objektivity vo všeobecnosti zahrňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupu a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

V monitorovanom programe *Rádiožurnál* zo dňa 21. 03. 2023 sme zaznamenali príspevok s názvom *Stoltenberg varoval Čínu pred dodávkami zbraní do Ruska*, ktorý sme identifikovali ako obsah, voči ktorému namietal podávateľ.

Stoltenberg varoval Čínu pred dodávkami zbraní do Ruska

Predmetný príspevok informuje o tom, že šéf Severoatlantickej aliancie (NATO) vo výročnej správe varoval Čínu pred dodávkami zbraní do Ruska. Ďalej oznámil, že len sedem z tridsiatich

spojencov splnilo vlani cieľ a investovalo do obrany 2 percentá HDP, čo je o jednu krajinu menej ako pred ruskou inváziou na Ukrajinu.

Redaktorka v príspevku sprostredkováva vyjadrenia šéfa NATO, ktorý sa domnieva, že ruský prezident Putin sa prepočítal, keď v roku 2022 zaútočil na Ukrajinu, pretože hranice Aliancie s Ruskom sa zdvojnásobia, keď sa do NATO pripojí aj Fínsko a Švédsko. Generálny tajomník v súčasnosti považuje Moskvu spolu s terorizmom za najvýznamnejšiu hrozbu pre globálnu bezpečnosť.

Stoltenberg zároveň vyzval spojencov, aby investície do obrany urýchlili. Aliancia pôvodne očakávala, že cieľ 2 percentá HDP splní v minulom roku viac krajín. Nakoniec ich bolo len sedem (trojica pobaltských štátov, USA, Grécko, Poľsko a Veľká Británia). Hoci podľa Stoltenberga niekoľko členských krajín výdavky nakoniec zvýšilo viac ako plánovali, toto tempo nie je dostatočné.

Lídri NATO sa na summite vo Walese v roku 2014 dohodli, že sa musia posunúť rýchlejšie k cieľu investovať do obrany aspoň 2 percentá svojho HDP. Redaktorka približuje, že vtedy išlo o reakciu na ruskú anexiu Krymu. Po 10 rokoch po prísľube vo Walese a rok po ruskej invázii na Ukrajinu začali spojenci diskutovať o tom, ako tieto výdavky upraviť. Rozhodnutie sa očakáva na júlovom summite NATO v Litve. Experti predpokladajú, že cieľ 2 percentá sa zrejme bude považovať za dolnú hranicu a nie za strop. Na záver redaktorka informuje, že Slovensko plánuje tento záväzok nielen splniť, ale ho aj tesne prekročiť.

* * *

Podávateľ namietal voči príspevku, v ktorom bolo Spojené kráľovstvo označené ako Veľká Británia. Podľa podávateľa Veľká Británia nie je členom NATO.

Počas monitoringu sme zaznamenali použitie namietaného výrazu v nasledovnom kontexte:

Anna Šípošová, redaktorka: „...Zároveň vyzval spojencov, aby investície do obrany urýchlili. Aliancia pôvodne očakávala, že cieľ 2 percentá HDP splní v minulom roku viac krajín. Nakoniec ich však bolo len sedem. Okrem trojice pobaltských štátov aj USA, Grécko, Poľsko a **Veľká Británia**. Hoci niekoľko členských krajín výdavky nakoniec zvýšilo viac ako plánovali, toto tempo podľa Jensa Stoltenberga nie je dostatočné. ...“

Podľa § 18 ods. 7 zákona č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii: „Štandardizované geografické názvy sú záväzné pre vydavateľov kartografických diel, odborných publikácií, na používanie v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie...“

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky na svojej stránke uvádza štandardizáciu geografického názvoslovia¹, podľa ktorej štandardizovaný ucelený názov predmetného štátneho útvaru znie *Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska*, v skratenej forme *Spojené kráľovstvo*. Zároveň je v sekcii zoznam zmenených názvov² uvedené, že názov *Veľká Británia* je predchádzajúca podoba označenia tohto štátneho útvaru (oficiálne platná do 07.04.2000) a je to *skrátená vžitá slovenská podoba názvu*.

Článok *Úrad trvá na Spojenom kráľovstve, inak stráca orientáciu* uverejnený dňa 10. 4. 2017 na internetovej stránke denníka SME sa venuje používaniu daného sporného označenia a cituje pri tom vyjadrenie Veľvyslanectva Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska

¹ <http://www.skgeodesy.sk/sk/ugkk/geodezia-kartografia/standardizacia-geografickeho-nazvoslovia/nazvy-statov/>

² <http://www.skgeodesy.sk/files/slovensky/ugkk/geodezia-kartografia/standardizacia-geografickeho-nazvoslovia/nazvy-statov/zoznam-zmenenych-nazvov.pdf>

k danej problematike³: „Názov *Británia* nepoužívajú len médiá, ale napríklad aj ministerstvo zahraničných vecí, ktoré vo viacerých vládných dokumentoch písalo „*Veľká Británia*“ či *britská ambasáda* v Bratislave..., ...z ambasády odkázali, že používanie skráteného názvu v médiách im neprekáža. „Názvy ‘*Británia*’, ‘*Veľká Británia*’ alebo ‘*Spojené kráľovstvo*’ používa podľa tlačovej tajomníčky Moniky Holečkovej vo vyjadreniach aj samotná ambasáda. Pripomenula, že názov sa bežne kráti aj v Británii...“

V danej súvislosti uvádzame ďalej príklady z domácej a zahraničnej tlače:

V článku uverejnenom dňa 14. 3. 2023 na internetovej stránke spravodajského portálu **Teraz.sk** (Tlačová agentúra Slovenskej republiky) sa v článku s názvom *Británia zvýši výdavky na ozbrojené sily, reaguje tým na Rusko a Čínu* vyskytujú pojmy **Británia** aj **Spojené kráľovstvo**: „...Sunak povedal, že *Spojené kráľovstvo* v „dlhodobjšom výhlade“ zvýši výdavky na armádu na 2,5 percenta hrubého domáceho produktu (HDP), ale termín neuviedol. ...“⁴

V článku uverejnenom dňa 14. 1. 2023 na internetovej stránke spravodajského portálu **Reuters** sa v článku *Britain says it is committed to leading a NATO task force in 2024* vyskytuje pojem: **Britain** – (Británia): „Británia tvrdí, že je odhodlaná viesť v roku 2024 pracovnú skupinu NATO.“⁵

Na základe uvedených príkladov konštatujeme, že predmetný výraz „*Veľká Británia*“, či „*Británia*“ je bežne používané pomenovanie pre štátny útvar *Spojené kráľovstvo veľkej Británie a Severného Írska*.

Na základe uvedených skutočností sme toho názoru, že použitý namietaný výraz *Veľká Británia* je pre poslucháčov v danom kontexte spravodajského príspevku dostatočne zrozumiteľné a identifikovateľné ako označenie jedného a toho istého štátneho útvaru (*Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska*) vo vzťahu, kedy sa prezentujú spravodajské informácie súvisiace s vývojom a udalosťami týkajúcimi sa tohto štátu. **Súborne tieto termíny môžeme z hľadiska významu považovať za synonymické významové ekvivalenty, pričom dané označenia sú aktívnou a živou súčasťou jazykového úzu používateľov jazyka a sú teda aj pre poslucháča a diváka spravodajských príspevkov dostatočne presné a zrozumiteľné.**

Myslíme si, že z celkového kontextu príspevku, ktorý informuje o tom, že generálny tajomník NATO vyzval Čínu pred dodávkami zbraní do Ruska, a zároveň vyzval spojencov, aby urýchlili investície do obrany, pričom redaktorka vymenovala sedem krajín, ktoré tento záväzok splnili (tri Pobaltské krajiny: Litva, Lotyšsko, Estónsko, ďalej USA, Grécko, Poľsko a Veľká Británia)⁶, je podľa nášho názoru zrejmé, o ktorých štátnych útvaroch príspevok informuje. Sme toho názoru, že aj na základe vyslovenej slovnej konštrukcie, v ktorom bolo *Spojené kráľovstvo* označené ako *Veľká Británia*, je divákovi zrejmé, že príspevok informuje o štáte *Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska*, ktorý je zároveň členom NATO.⁷

³ <https://domov.sme.sk/c/20505577/urad-trva-na-spojenom-kralovstve-inak-straca-orientaci.html>

⁴ Dostupné na: <https://www.teraz.sk/zahranicie/britania-zvysi-vydavky-na-ozbrojene/700632-clanok.html>

⁵ Dostupné na: <https://www.reuters.com/world/europe/germany-may-extend-nato-task-force-leadership-beyond-2023-media-2023-01-03/>

⁶ Dostupné na: <https://dennikn.sk/minuta/3293814/> ,

https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2023/3/pdf/sgar22-en.pdf#page=49

⁷ Dostupné na: <https://en.wikipedia.org/wiki/NATO> , https://www.nato.int/cps/en/natohq/nato_countries.htm

Z uvedených dôvodov sa domnievame, že použitím názvu *Veľká Británia* namiesto oficiálneho názvu *Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska* vysielateľ neporušil objektivitu príspevku v zmysle nezabezpečenia všestranných a objektívnych informácií.

Obdobnými podnetmi, ktoré namietali použitie výrazu Veľká Británia, či Británia miesto výrazu Spojené kráľovstvo, sa Rada zaoberala aj v minulosti, konkrétne išlo o sťažnosti/podnety:

- č. 554/SO/2017 prerokované na zasadnutí dňa 10. 5. 2017
- č. 704/SO/2017 prerokované na zasadnutí dňa 7. 6. 2017
- č. 1048/SO/2017 prerokované na zasadnutí dňa 13. 9. 2017
- č. 1096/SO/2017 prerokované na zasadnutí dňa 27. 9. 2017
- č. 1324/SO/2017 prerokované na zasadnutí dňa 6. 12. 2017
- č. 241/SO/2022 prerokované na zasadnutí 23. 3. 2022
- č. 356/SO/2022 prerokované na zasadnutí 6. 4. 2022
- č. 362/SO/2022 prerokované na zasadnutí 6. 4. 2022
- č. 556/SO/2022 prerokované na zasadnutí 11. 5. 2022
- č. 557/SO/2022 prerokované na zasadnutí 11. 5. 2022
- č. 644/SO/2002 prerokované na zasadnutí 25. 5. 2022
- č. PGO-RPMS/2022/00057 prerokované na zasadnutí 19. 10. 2022
- č. PGO-RPMS/2023/00549 prerokované na zasadnutí 10. 05. 2023

Všetky tieto sťažnosti/podnety posúdila Rada ako neopodstatnené.

ZÁVER:

Na základe vyššie uvedeného sme toho názoru, že vysielateľ programovej služby Rádio Slovensko odvysielaním programu *Rádiožurnál* dňa 21. 03. 2023 **neporušil ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách.**

Podnet na preverenie navrhujeme posúdiť ako **neopodstatnený**.

Prepis monitorovaného vysielania k Správe o kontrole dodržiavania povinností podľa zákona č. 264/2022 Z. z. (podnet na preverenie č. PGO-RPMS/2023/00567)

Monitorované vysielanie: Rádiožurnál
Deň vysielania: 21. 03. 2023
Čas vysielania: 18:00 h
Označenie podľa JSO: -

časový kód cca:

cca **18:00:00** začiatok záznamu
cca **18:00:00** začiatok programu *Rádiožurnál*

Prehľad správ:

NAKA zadržala 8 ľudí podozrivých z vraždy D. Tupého
Obchodné reťazce zverejnili zoznamy so zmrazenými cenami
Stoltenberg varoval Čínu pred dodávkami zbraní do Ruska

Správy:

1. NAKA zadržala 8 ľudí podozrivých z vraždy D. Tupého
2. Platba v hotovosti ako ústavné právo

Stručne z domova:

3. Neschválenie zákonov vo volebnom období by znamenalo zásadné ohrozenie plnenia plánu obnovy
4. Sociálna poisťovňa začala rozhodovať o nároku na rodičovský dôchodok
5. Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora žiada ministerstvo pôdohospodárstva o zverejnenie podmienok

Správy:

6. Obchodné reťazce zverejnili zoznamy so zmrazenými cenami
7. Historické objekty pod Ministerstvom kultúry sú poistené
8. V Pezinku pokračuje proces so Štefanom Žigom
9. Stretnutie predstaviteľov Ruska a Číny

10. Stoltenberg varoval Čínu pred dodávkami zbraní do Ruska (začiatok príspevku cca 18:15:30)

Juraj Jedinák, moderátor: „Šéf NATO Jens Stoltenberg vo výročnej správe varoval Čínu pred dodávkami zbraní do Ruska. Zároveň oznámil, že len sedem z tridsiatich spojencov splnilo vlani cieľ a investovalo do obrany 2 percentá HDP, čo je o jednu krajinu menej ako pred ruskou inváziou na Ukrajinu. Minulý rok zároveň označil za kľúčový pre globálnu bezpečnosť.“

Anna Šípošová, redaktorka: „Ruský prezident Vladimir Putin sa prepočítal, keď sa rozhodol zaútočiť na Ukrajinu. Chcel menej NATO a namiesto toho dostal viac NATO. Skonštatoval šéf Severoatlantického paktu a pripomenul, že hranice Aliancie s Ruskom sa zdvojnásobí, keď sa k nej pripojí Fínsko a Švédsko. Generálny tajomník považuje Moskvu spolu s terorizmom za najvýznamnejšiu hrozbu pre globálnu bezpečnosť. Zdôraznil, že keď na Ukrajinu vošli ruské tanky, NATO bolo pripravené. Zároveň vyzval spojencov, aby investície do obrany urýchlili. Aliancia pôvodne očakávala, že cieľ 2 percentá HDP splní v minulom roku viac krajín.“

Nakoniec ich však bolo len sedem. Okrem trojice pobaltských štátov aj USA, Grécko, Poľsko a Veľká Británia. Hoci niekoľko členských krajín výdavky nakoniec zvýšilo viac ako plánovali, toto tempo podľa Jensa Stoltenberga nie je dostatočné. Upozornil, že v nebezpečnejšom svete musíme na obranu investovať viac. Lídri NATO sa na summite vo Walese v roku 2014 dohodli, že sa musia posunúť rýchlejšie k cieľu investovať do obrany aspoň 2 percentá svojho HDP. Išlo o reakciu na ruskú anexiu Krymu. Takmer 10 rokov po prísľube vo Walese a rok po ruskej invázii na Ukrajinu začali spojenci diskutovať o tom, ako tieto výdavky upraviť. Rozhodnutie sa očakáva na júlovom summite NATO v Litve. Experti predpokladajú, že cieľ 2 percentá sa zrejme bude považovať za dolnú hranicu a nie za strop. Slovensko plánuje tento záväzok nielen splniť, ale tesne ho aj prekročiť. Anna Šípošová, RTVS.“

Stručne zo sveta:

11. Ukrajinský parlament zvýšil obranné výdavky
12. USA uvalili ďalšie sankcie na iránske firmy a osoby
13. V Rusku začali stíhať šéfa ľudsko-právnej organizácie Memorial
14. Nórsko a Holandsko odporúča nepoužívať TikTok a Telegram
15. Japonské plavidlo našlo pri Filipínach potopený tanker

Správy:

16. Americká polícia sa pripravuje na nepokoje
17. Európski ministri sa pýtajú na stav právneho štátu na Slovensku
18. Slovensko zjednoduší uznávanie vzdelania pediatrov z Ukrajiny
19. Vo Veľkej Mači búrajú dom J. Kuciaka
20. Počasie

cca **18:27:56** koniec programu **Rádiožurnál**

Zelená vlna, reklamný blok

cca **18:29:53** začiatok programu **K veci**